

גנזי המלך

קובץ שבועי בעניני יהדות מהוצאת **ארבע נוספות**

429

להזמנת עלונים ולפרסום טל: 0732-776776 03-6777779 מופץ בכל הארץ ב-40,000 עותקים

"וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שֶׁבַע וַיֵּלֶךְ חֲרָנָה"

הבל היופי

מתוך דרשותיו של הרב אמנון יצחק שליט"א

התאונן על מצבו הרי; "נְקַנְי ה' נְחֲלִיפוּ כְּנָה" (ישעיה' מ לא) ומכאן עלינו ללמוד שאף בצרות הגדולות נבטח בהקב"ה שיעזרנו ולא נתרעם עליו ויקויים בנו הפסוק; "נְקַנְי ה' נְחֲלִיפוּ כְּנָה". (דרכי מוסר)

"וַיֵּצֵא יַעֲקֹב וַיֵּגַל אֶת הָאָבֶן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר" (בראשית' כט י)

הובא בגמ'; 'יומא חד הוה קא סחי ר' יוחנן בירדנא חזייה ריש לקיש ושוור לירדנא בתריה, אמר ליה: "חילך לאורייתא"... קביל עליה. בעי למיהדר לאתויי מאניה ולא מצי הדר' (בבא מציעא' פד.) אומר רש"י; 'לא מצי לקפוץ כבראשונה, דמשקבל עליו עול תורה תשש כחו'.

וצריך להבין; בשלמא מי שעמל בתורה ושקד על התורה יומם ולילה, אז אפשר להבין שהתורה מתשת כחו של אדם וגם על זה אומרים בעלי המוסר כי התורה מבריא את האדם, התאוות והמדות רעות מחלישים כח האדם כמ"ש; 'הקנאה והתאוה והכבוד מוציאים את האדם מן העולם' ('אבות' ד כא) אבל לא התורה הקדושה; 'שהיא נותנת חיים לעושיה' ('אבות' ז ו) אבל בכל אופן בקבלת לימוד תורה **המשך בעמ' 2 <<<**

'אין שכינה שורה מתוך עצבות... אלא מתוך שמחה של מצוה' ('שבת' ל:) הרי שיעקב אבינו על אף כל הצרות שעברו עליו לא נפלה רוחו ובטח בהקב"ה ולכן היה שרוי בשמחה והגיעה אליו הנבואה וכשקם יעקב משנתו לאחר הבשורה שהבטיחו הקב"ה, היה לו לשמוח מאד על זה, במקום זה דאג והצטער על שישן במקום הקדוש, שאילו ידע את קדושתו לא ישן.

וכן כשהגיע יעקב לחרן ואין איש מכיר אותו והוא בא לשם בעירום ובחוסר כל והיה לו לשמוח אם אחד מאנשי המקום ידבר אתו או יסתכל עליו והנה יעקב תיכף כשבא הוכיחם; **"הן עוד היום גדול"** ('בראשית' כט ז) לפי רש"י; 'אם שכירי יום אתם לא שלמתם פעולת היום'. ולפי אור החיים; 'תבע מהם צער בעלי חיים'. ומי שהוא עני מרוד ודואג על עצמו לא היה בכחו להוכיח אנשים זרים במקום חדש.

אלא שבטח יעקב אבינו בהקב"ה ולא דאג כלל לעצמו ושמח היה אפילו במצב כזה ולכן יכול יעקב אבינו לגולל את האבן לבדו בלי שיסייעו בידו, כי מי שהוא עצוב ודואג אין בו כח וגבורה, לא כן מי ששמח ובטח בהקב"ה כמו שמבאר הרמב"ן מכיון שבטח בהקב"ה למרות כל הצרות שעברו עליו ולא

בפרשה זו מסופר על מעשי יעקב אבינו בחיר האבות שדמותו חקוקה בכסא הכבוד ואמרו חז"ל; 'חייב אדם לומר מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי' ('תנודא' ר' כה). ומכיון שכונתם הקדושה וטהרת לבם של האבות אין לנו, לכן צריכים להשתדל לפחות במעשים החיצוניים להדמות לאבות. ננסה לתאר את מצבו של יעקב אבינו בשעה שברח מבית אביו, משום שעשו אחיו רצה להורגו וחיוו היו בסכנה, בכל אופן נכנס לשיבת שם ועבר ולמד י"ד שנה בהתמדה ובשקידה עד שלא שכב לנוח כלל כמו שדרשו חז"ל על הפסוק; **"וַיִּשְׁכַּב בְּמָקוֹם הַהוּא"** ('בראשית' כח יא).

על הנצי"ב מוולאזין ספרו; שלא היה ישן במיטתו, אלא ישב ולמד עד שנפל ונרדם וכשרצו בני ביתו להניח כר מתחת לראשו תיכף התעורר והמשיך בלימודו כדרכו של יעקב אבינו. וכשהלך יעקב ללבן כתוב שבא אליפו ונטל כל מה שהיה לו וחז"ל אמרו; שאפילו את בגדיו לקח ממנו, אלא שנכנס יעקב לנהר עד צוארו ובא חיל ונכנס לנהר ועשה הקב"ה נס וטבע החיל בנהר ולקח יעקב את בגדיו. ובמצב כזה בעירום ובחוסר כל כשנרדף על חיינו, נתגלה לו הקב"ה בחלום והבטיחו שתנתן לו הארץ. והרי

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

>>> המשך מעמ' 1

כיצד נחלש כח האדם ועדין לא עשה כלום עוד טרם שעמל בתורה?

ונראה לבאר; כי מצינו אצל יעקב אבינו שהרועים אמרו לו; **"לא נוכל עד אשר יאספו כל העדרים ונגללו את האבן מעל פי הבאר"** (בראשית' ח ט) **ועל יעקב כתוב**; **"ונגל את האבן מעל פי הבאר"** (שם' י) **אומר רש"י**; **"כמו שמעביר את הפקק מעל פי צלוחית, להודיעך שכחו גדול"**. יעקב אבינו שלמד אצל שם ועבר י"ד שנה **"וישפב במקום ההוא"** (בראשית' כח יא) **באותו מקום שכב, אבל י"ד שנים שמשו בבית עבר לא שכב בלילה, שהיה עוסק בתורה** אדם שלמד כל כך בשקידה גדולה י"ד שנה מאין לו הכח הזה, הלא התורה מחלשת כחו של אדם?

בפיוט של גשם אומרים; **'יחד לב וגל את האבן'** (שמחת תורה). יעקב יחד לב לעשות חסד, המדה הטובה של חסד התלהבה ביעקב והיה לו רצון חזק וחשק גדול לעשות חסד וזה נתן לו הכח והעוז, כי בדבר שאדם רוצה מאד ויש לו לזה חשק גדול, אז הכח מתגבר אצלו, אבל דבר שאדם אין לו טעם בזה ואין לו רצון אין לו כח כדבעי.

לדוגמא; אנחנו רואים אלו שמשחקים בכדור רגל הם מראים גבורה, אלו הגבורים תושיבו אותם בישיבה וילמדו כל ליל ששי משמר, תראו שכעבור רגעים מספר כבר יפלו על פניהם כזבובים וישנו ובני הישיבה החלשים יושבים כל הלילה משמר ולומדים בלי הפסק! **התירוץ הוא**; שזה שמשחק בכדור רגל יש לו טעם וחשק בכדור, אבל בלימוד התורה אינו מרגיש טעם ממילא אין להם כח ובני הישיבה שאין להם טעם בכדור ממילא אין להם כח בו, לא מפני שחסר להם כח אלא מחוסר רצון, כי הם מסתכלים על הכדור בביטול.

הייתי פעם באסיפת רבנים שהחפץ חיים צוק"ל היה שם והוא אמר: **"נתקיימה בנו התוכחה**; **"נהיית משגע מפרעה עיניך"** (דברים' כח) **והסביר את זה**: "עומדים אנשים מבוגרים בגיל שלשים או ארבעים ומוחים כפים ושמים, מה ראו? אחד בעט בראש בכדור, עם הידים אסור לנגוע בכדור אלא רק בראש, כלום לזה נתנו לך את הראש לבעוט בו בכדור, הבן תורה שרואה את ההבל בכדור ממילא אין לו כח לזה, אבל בתורה שיש לו טעם וחשק ממילא יש לו כח כמו שאומר הרמב"ן **"על משה רבנו**; **מנין היה לו כח להקים את המשכן? מפני**; **"נקני ה' יחליפו כח"** (ישעיה' מ לא) **ההתלהבות לעשות חסד נותנת כח ועוז"**. **מספרים על הסבא צ"ל מרן ר' שמחה זיסל**; שפעם אחת הרגיש שהוא

חלש ושלה שליח לישיבה שלו שלא יחכו לו למעריב כי אין לו כח לבוא, אח"כ התבונן אולי זה רק מתוך עצלות לא מפני שהוא חלש ורץ מהר להתפלל מעריב בצבור והגיע שם לפני שהשליח בא, בדבר שיש טעם וחשק אז הכח הוא אחר. יש לכל אחד תירוצים שונים בעבודת ה' שהאדם חושב שהוא אנוס ופטור ובאמת יכול להיות מפני שחסר לו הטעם והחשק האמיתי בעבודת ה', לכן ריש לקיש כשקיבל עליו עול תורה והבין מה זה תורה וגם הבין את ההבל של העולם הזה, כבר לא היה לו כח לקפוץ, לא שהיה חסר לו כח אלא אבד הטעם והחשק בקפיצה, ממילא לא היה לו כח ונשאר רק הכח לאורייתא כמו שאמר לו ר' יוחנן: **'חילך לאורייתא'**.

בחז"ל היה בחור בשם זישא ברייטברד שהיה מראה גבורות גדולות, הגויים התקנאו בו ורצו להכשילו, **מספרים**; שפעם בעיר אחת התאספו אנשים לאלפים לראות את גבורתו, לקחו הגויים חוט ברזל שבתוכו היתה עופרת, ברזל היה בכחו לשבור אבל לא עופרת, כשהתבונן לראות שאם לא ישבור את העופרת יהיה נעלב לפני הקהל הגדול של הגויים, התאמץ ובכחו שבר גם את העופרת, הרצון החזק נתן לו את הכח הדרוש.

א"כ אם האדם יחשוב לפעמים שהיציצה"ר חזק ממנו ולא יכול לו לנצחו, צריך האדם להתבונן הלא הקב"ה עומד אצלו וכל מלאכי מעלה מסתכלים עליו ויהיה לו לבזיון גדול, זה צריך לתת לו כח לנצח את היציצה"ר הכי חזק, **כפי שמצינו אצל יוסף הצדיק שהתבונן**; כי שמו לא יהיה בחושן האפוד גבר על היציצה"ר **"נקני ה' יחליפו כח"**. (דרכי מוסר')

"נעיני לאה רכות ורחל היתה יפת תאר ויפת מראה" (בראשית' כט יז)

'לאה בכתה בכונה לכלות עיניים, כדי שימאס עשיו בה' (תפארת יהונתן) **'שהיו הכל אומרים**: **"שני בנים לרבקה ושתי בנות ללבן, הגדולה לעשיו והקטנה ליעקב"** (רש"י). ולזה השתדלה לאה בכל מיני השתדלות לפגוע בשלמות גופה ואף לכלות עיניה שהוא היופי והחן העיקרי של אשה וכמ"ש ז"ל; **'אשה שעיניה יפות אין כל גופה צריכה בדיקה'** (תענית' כד.). לאה היתה מוכנה להשחית כמו ידיה את היופי הלזה כדי להרחיק את עשיו מעצמה, כדי להנצל מצרפני הרשע הזה כדאי לה להפסיק את החן הטבעי שלה.

וכן נהגה אסתר המלכה; אחרי שלוקחה בע"כ לבית המלך כי היתה

מטמנת עצמה (הגר"א ז"ל). וכשהגיע תור שלה לא בקשה דבר כמו שביקשו כל הנשים להתנאות ולהתקשט כדי שיצליחו למלכות, אבל אסתר לא רצתה ליפות עצמה כדי שלא תשא חן לפני המלך.

ודבר עוד יותר מפליא ומבהיל קרה לגולי בבל שהוגלו על ידי נבוכדנצר הרשע, **כפי שמובא בחז"ל**; **"על נהרות ככל שם ישיבנו גם כנינו בנכרנו את ציון. על ערכים פתוחה תלינו פנרותינו. פי שם שאלינו שובינו דברי שיר ותוללינו שמחה שירו לנו משיר ציון. איך נשיר את שיר ה' על אדמת נכר"** (תהלים' קלז) **אמר להם נבוכדנצר**; **"מה אתם יושבים ובוכים? הכינו עצמכם עד שאנו אוכלים ושותים, אני מבקש שתעמדו ותקישו בכנורות שלכם כדרך שהייתם מקישים לפני אלקיכם"**. **התחילו מסתכלים אלו באלו**; **"לא דיינו שהחרבנו את המקדש, אלא עכשיו אנו עומדים להקיש לפני הננס הזה ולפני עבודת אלילים?"** **עמדו כולם ושלטו בעצמם ונתנו ביהן היד לתוך פיהם ומקצצים אותם'** (מדרש תהלים' קלז).

"שירו לנו משיר ציון. איך נשיר?" **"לא נשיר" לא נאמר, אלא**; **"איך נשיר?"** מראים אצבעותיהם ואומרים; היינו כפותים ונתקטעו אצבעותינו **וכה"א**; **"נאקפצם אל הנקר... נאבינה כעם ובפנינו ומפני לנו לא מצאתי שם"** (עזרא' ח) שם היו, אלא שלא היו יכולים להקיש בכנורותיהם, כיון שידע נבוכדנצר עמד והשליך מישראל תלים של הרוגים ואעפ"כ היה להם שמחה שלא אמרו שירה לפני עבודה זרה **שנאמר**; **"נתוללינו שמחה"** (תהלים' קלז) **באותה שעה נשבע הקב"ה לישראל, אתם שלטתם בעצמכם וקטעתם אצבעות ימינכם, אף אני**; **"השיב אחר ימינו מפני אויב"** (איכה' ב ג) **ואינה חוזרת אלא א"כ אזכיר אתכם שנה**; **"אם אשפחה רוישלים תשפח ימיני"** (מדרש תהלים' קלז).

האם יתכן תיאור נעלה יותר של מסירות למען שמירת הקדושה, האם יכול אדם להעלות ולו בדמיון ציור מופלא של התמסרות נפשית והתעלות כה עצומה ויתור על הסגולה היקרה של שירה, להפסיד כלים יקרים מפז, כלי קודש ושירה המרנינים את לבות אלפי ישראל והנה הם מוכנים להפסיד את כלי הקודש הללו, אצבעות שנועדו להכניס רוח קדושה בלבבות ישראל, הכלים הללו מוכנים להפסיד כדי שלא תחלל השירה קדושה!

איה סופר שיוכל להגדיר את הכח הטמיר שנתגלה אז בלויים, שקיבלו על

גנזי המלך דברים הטעונים גיזה גנזי המלך דברים הטעונים גיזה

הוריד את הלוחות הראשונים והאחרונים נהגם כרועה נאמן. והנה אחרי כל אלה הוא מוכן לשתף עוד מנהיג אחר אתו, מנהיג שלא הצטער עבורם, משה מוכן אף להעביר ולמסור לאחר לגמרי את מקומו אפילו בתנאי שיהרג, כדי להקל על כך שאחר יבוא וימלא את מקומו, כדאי לו למשה להפסיד את העטרה מעל לראשו, רק בכדי שישתפר המצב של כלל ישראל, הוא מוכן לקלקל את כל העצמיות שלו רק בכדי להביא תיקון הכלל וזוהי דוגמא שמימית ממש שרק משה העניו מסוגל לזה ואולי יהיה בכך גם לקח ולימוד עבורנו. ■ ('מעייני החיים')

אחרים שעל ידם תהיה הנהגת העם שלימה כמו שאהז"ל על שמואל; שמת קודם ימיו כדי שתעמוד מלכות בית דוד. "ואל אַרְאָה בְּרַעְתִּי" ברעת חסרון ההנהגה המסובכת בגללי, כי זה יהיה קשה עלי מן המות. כאן מתגלה סוד הגדלות של משה רבנו ע"ה; שלמען תועלת הרבים ולמען טובת עם ישראל, הוא מוכן לקפח את עצמו ממשרתו שבה החזיק במסירות נפש מיום עומדו על דעתו, כשהוא עודנו במצרים סבל סבלותם ושותף היה באנחתם וצעתם. ועוד מששת ימי בראשית נודע לגואלם; 'אתה גואלם ואין אחר גואלם' (שמ"ר ג ג). הולכים ממצרים העבירים את הים הביאם למדבר,

עצמם להשאר בעלי מום כל ימי חייהם, כשהם מפסידים בכך גם את נחלת הכבוד ואת יחוס אבותיהם, כדאי להם לקלקל לעצמם את הכל ובלבד לשמור על התיקון העצמי שלהם. "ויאמר משה אל ה' למה הרעת לעבדך ולמה לא מצאתי חן בעיניך לשום את משא פל העם הזה עלי... לא אוכל אנכי לבדי לשאת את פל העם הזה פי כבוד מפני" ('במדבר' יא יא-יד). פי' הספורנו; "לא אוכל אנכי לבדי לשאת" וצריך שתשתף עמי אחרים שיבטח העם הזה בהם. 'ואם פכה את עשה לי' ('במדבר' יא טו) שאינך רוצה לשתף אחרים עמי כדי שלא לפגום בכבודי 'הרגני נא הרג' כדי שתוכל למנות

בקש לעקור

והשיב ראש הישיבה: "שאלה אחת מתורצת בחברתה; דעו לכם בבירור גמור; 'שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותינו' בלא שום ספק כלל וכלל. ומה שנדמה שחוסים בצל מלכות של חסד כי אז; 'צא ולמד מה בקש לעשות לבן הארמי ליעקב אבינו' לכאורה לא כלום, אבל הבורא יתברך שבוחן כליות ולב העיד בתורתו לאמר; "אַרְמִי אֲבָד אֲבִי" ביקש להאביד ולעקור את הכל. וזה מה שאמרו חז"ל; 'הלכה; בידוע שעשו שונא ליעקב' ('ספרי' 'בהעלותך' יא). אלא ש'הקב"ה מצילנו מידם'. (הרב שלום מאיר וולך שליט"א) ■

ולמד מה ביקש לבן הארמי לעשות ליעקב אבינו, שפרעה לא גזר אלא על הזכרים ולבן ביקש לעקור את הכל שנאמר: "אַרְמִי אֲבָד אֲבִי" ('דברים' כו ה) ('הגדה של פסח'). שוב עצר ראש הישיבה ושאל: "מהו; 'צא ולמד' מדוע השתמשו כאן בביטוי זה? היכן נמצא רמז לכך שלבן הארמי ביקש לעקור את הכל? אמת, הוא ניסה לרמות כטבעו ומהותו, החליף את המשכורת עשרת מונים, טען כי כל עשרו של יעקב שלו הוא, אך ככלות הכל הן בארצו נולדו אחד עשר שבטי י-ה ובארצו הגיע יעקב לעושר מופלג... ומדוע נזכר לבן לדראון עולם?"

מסופר על הגאון רבי אהרן קוטלר זצ"ל; כשהגיע ב'הגדה של פסח' להגיד; 'והיא שעמדה לאבותינו ולנו שלא אחד בלבד עמד עלינו לכלותינו אלא שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותינו והקב"ה מצילנו מידם' עצר ראש הישיבה ותהה: 'בכל דור ודור עומדים עלינו לכלותינו?!' אמת שהיו התפרצויות זעם וחימה אבל לומר שכך הוא בכל דור ודור תמיד בלא הפוגה? כלום אין היהודים נהנים כיום מזכויות האזרה ויושבים בשלוח ובטחון ברוב ארצות העולם? "השאלה נותרה בלא מענה והמשיכו בקריאת ההגדה; 'צא

גוג ומגוג

הרשע אמר: "פרעה היה שוטה שאמר כן ולא היה יודע שהבנות נישאות לאנשים והן פרות ורבות. אני איני עושה כן, אלא; "להשמיד להרוג ולקצב" ('אסתר' ג יג). גוג ומגוג עתידין לומר כן; "שוטים היו הראשונים שמעקיפין עצה על ישראל ולא היו יודעים שיש להם פטרון בשמים. אני איני עושה כן, אלא בתחלה אני מזדווג לפטרונן ואחר כך אני חוזר על ישראל". הדא הוא דכתיב; "על ה' נעל משיחו" ('תהלים' ב ב). והקב"ה אומר להם; "גוג ומגוג, לי אתם באים להזדווג כמה גדודים יש לפני וכמה רשפים וברקים ולפידים ואני יוצא עמך במלחמה. שנאמר: 'ה' פגבור יצא קָאִישׁ מִלְּקַמּוֹת יְעִיר קִנְאָה" ('ישעיה' מב יג). מה כתיב שם; "נְהַיָּה ה' לְמַלְךְ עַל כָּל הָאָרֶץ" ('זכריה' יד ט). ■ ('מדרש תהלים' ב)

וצווח: "למה רגשו גוים" ('תהלים' ב א) משל לגבור שהיה במדינה; כשהיו הגייסות באות לאותה מדינה היו יראים מאותו גיבור ואומרים: "מה נעשה? בוא ונהרוג אותנו גיבור ואחר כך נזדווג למדינה". כך אלו. א"ר ברכיה בשם ר' לוי; "ארורים הם הרשעים שהם מקיימים עצה על ישראל וכל אחד ואחד אומר: "עצתי יפה מעצתך". עשו אמר: "שוטה היה קין שהרג הבל בחיי אביו ולא היה יודע שאביו פרה ורבה, אני איני עושה כן, אלא; "קָרְבוּ יְמֵי אֲבָל אֲבִי" ('בראשית' כז מא). פרעה אמר: "שוטה היה עשו שאמר כן ולא היה יודע שאחיו פרה ורבה בחיי אביו. אני איני עושה כן, אלא עד דיהון דקיין תחות כורסיא דאמהון אנא מחינא להון". הדא הוא דכתיב; "כָּל הַבֶּן הַיְלֹד הַאֲרָבָה תִּשְׁלִיכֶהוּ" ('שמות' א כב). המן

'למה הרשעים דומין? להגבים שהם נתונים בקלפי מפרכסין לעלות והן נופלין, כך הרשעים. דבר אחר; מה הם הזה הגל שלו עולה ומתגבר כאילו מציף את העולם וכיון שמגיע לשפת הים הוא משתטח לפני החול. כך אומות העכו"ם; כל מי שמזדווג לישראל לעשות להם רעה נופל לפניהם. למה? שישראל משולין כחול. שנאמר; "נְהַיָּה מִסְפָּר כְּנִי יִשְׂרָאֵל כְּחֹל הַיָּם" ('הושע' ב א) ואומות העכו"ם משולים כים. וכן הוא אומר; "נְהַרְשֵׁים פְּנִים נִגְרָשׁ" ('ישעיה' נז כ). את מוצא, נמרוד וחבריו נזדווגו לאברהם ונפלו לפניו, שנאמר; "וַיִּמָּלֵךְ עַלֵיהֶם לְלֵה" ('בראשית' יד טו). אבימלך לפני יצחק. עשו לפני יעקב. פרעה ומצרים לפני ישראל. וכן רבים בתורה. ואף לעתיד לבוא; גוג ומגוג עתידים ליפול לפני ישראל. ודוד רואה

"עכשו תכלם אחותי"?

האם מותר לצאת באמצע הדרשה לקראת השקיעה להתפלל?

(בראשית' כח י) ('ב"ר' סח ד). **מבואר מכאן**; שפעמים שהאדם נמצא ברום המעלה ואילו זיווגו נמצא בשפל המדרגה ואין הם יכולים להפגש **ועל זה אמרו חז"ל**; 'קשה זיווגו של אדם כקריעת ים סוף' (סוטה' ב.). ולכן מה עושה הקב"ה במצב כזה?! 'הקב"ה יושב ועושה סולמות, משפיל לזה ומרים לזה מוריד לזה ומעלה לזה'. **כלומר**; שמי שנמצא בגדלות ה' יתברך משפיל ומוריד אותו במדרגות הסולם. ולעומת זה זיווגו אשר נמצא בשפל המדרגה ה' יתברך מעלה אותו במדרגות הסולם וע"י זה הם נפגשים יחדיו וכתוצאה מכך יוצא הזיווג המעלה, באהלה של תורה ולא היה חסר כלום והנה התהפך לו הסולם, קפץ עליו רוגזו של עשו והיה צריך לברוח לביתו של לבן הארמי שהיה רשע... **ועשה יעקב אבינו חשבון נפש**; מדוע עשה לי ה' כך? ולכן הראהו ה' בחלום את הסולם כדי שיבין שהקב"ה יושב ועושה סולמות בעולמו והוריד אותו הקב"ה כדי שיבוא לבית לבן וימצא את זיווגו. ומצד שני לקח הקב"ה את האמהות הקדושות רחל ולאיה מתחתית הסולם, מבית לבן הרשע והעלה אותן במדרגות הסולם להנשא ליעקב אבינו ולהקים את שבטי י-ה. ('בני ציון')

ואף על פי שהיו כל המעלות שבו שוין זה לזה בעובי ובסוג העץ אשר הוא עשוי, עם כל זאת נתגאית המעלה העליונה אשר בסולם על כל המעלות אשר תחתיה ובכללם על המעלה התחתונה מכולם הסמוכה לארץ. וכך פתחה פיה בגאון ואמרה לחברותיה: "נתנני בעל הממון הזה עליונה על כלכם וישימיני לראש לכם ומה גם שמצא בי סגולה, לכן נתן לי את זאת הגדולה". והנה היה איש מהלך בדרכו וישמע את הדברים האלה אשר דברה המעלה העליונה ויגש אל הסולם ובמהרה הפכו והתהפכו היוצרות, עתה העליונה הפכה להיות למטה והתחתונה נתהפכה ונהיתה לעליונה. והנה המעלה העליונה שנתגאית וכעת נהיתה לתחתונה בראותה הפגע אשר קרה לה נצטערה על דברי גאותה. ולעומתה התחתונה אשר הורמה והפכה להיות עליונה ברגע לא התגאתה כרעותה מאחר וחששה פן יבוא איש אחר ויהפכנה, שאז כמקרה העליונה ההיא יקרנה. והנמשל; העושר הוא כמעלותיו של הסולם פעם למעלה ופעם למטה כי; 'גלגל חוזר בעולם' ('שבת' קנא:). ובזה מובנים הרמזים שרמז לנו בעל הטורים; שתיבת "סלם" עולה לגימטריא; 'ממון' ו'עוני', כדי ללמד לאדם מוסר שלא יתגאה בממון שבידו ויחשוב תמיד שהממון הוא כמו סולם שפעם זו המדרגה עליונה על הכל וברגע אחד העליונה למטה. וזהו; "ה' מוכיח ומעשיר משפיל אף מרומם" ('שמואל' א ב ז).

"נהנה ה' נצב עלינו" (בראשית' כח יג)

פירש הרמב"ם; "עליו" היינו; על הסולם. שיש המוני דרגות והתעלות לאין סוף וה' בראש הסולם. וכל עליה או ירידה חלילה נמדדים לפי מדד אחר. עליה פירושה; התקרבות נוספת לבורא יתברך. וירידה פירושה; התרחקות ממנו יתברך. כל מעשה של האדם עלי אדמות נבחן אך ורק בקנה מידה זה; האם היתה כאן התקרבות לבורא, או התרחקות ממנו. ואין לך אדם שאינו הולך, יורד או עולה בסולם זה, מתקרב או מתרחק מהבורא. אין דרגת בינים' ('מו"נ' א טו).

"ניפגע במקום וילך שם פי בא השמש... וישכב במקום ההוא" (בראשית' כח יא)

רש"י; 'כי בא השמש, משמע ששקעה לו חמה פתאום שלא בעונתה כדי שילין שם'. באופן טבעי במצבו של יעקב אבינו, הוא נמצא במדבר שומם ושקעה לו חמה פתאום, רחוק מההורים ובורח מאחיו והוא מפחד פחד מות כפירש"י; 'וישם מראשותיו, עשן כמין מרזב סביב לראשו שירא מפני חיות רעות'. התאמץ באמונת ה' והשגחתו פרטית, אימץ לבבו ותיקן תפילת ערבית ועי"ז הגיע למראות ה'; 'נהנה ה' נצב עלינו' (בראשית' כח יג) והגיע לבשורות טובות ואושר נצחי לו ולדורותיו עד סוף הדורות. מזה צריך האדם לקחת לקח; שאם ח"ו בא לאדם מצב שעולם חשך לו באיזה אופן שיהיה, שיתחזק באמונת ה' שמתוך החשך יצמח אור גדול. ויתחזק בתפילה כמ"ש חז"ל; 'אם ראה אדם שהתפלל ולא נענה יחזור ויתפלל שנאמר; "קנה אל ה' זקן ונאמן לך וקנה אל ה'" ('תהלים' כז) ('ברכות' לב:). ואומר רש"י; 'תתחזק ולא תמשוך ירך אלא תזור' ('קנה') ויצא מאפלה לאור גדול. אע"פ שבדרך הטבע האדם לא רואה איך זה יהיה אבל; "ה' תקצר" ('במדבר' יא כג). ('מבקשי השלמות')

"יפתלם ונהנה סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמים ונהנה מלאכי אלקים עלים ויהדים בו" (בראשית' כח יב)

"סלם" בגימטריא; 'ממון' ובגימטריא; 'עוני' וזה נשפיל ונה נרים" ('תהלים' עה ח) ('בעל הטורים') שואל רבנו יוסף חיים זצ"ל; מדוע ענין הממון רמוז דוקא בתיבת; "סלם" ולא בכל תיבה אחרת. וכי מה יש קשר בין; "סלם" לענין 'ממון'? גם צריך להבין הקשר בין שתי הגימטריאות; 'ממון' ו'עוני' אשר הביא בעל הטורים, אשר עולים שניהם למנין "סלם"? ומבאר זאת על פי משל; לסולם אשר לו עשר מעלות והיה הסולם נשען על קיר הבית

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

"**וַיְהִי כַּבֶּקֶר וַהֲנֵה הוּא לֹאֵה וַיֹּאמֶר אֶל לְבָן... הֲלֹא בְּרַחֵל עִבְדָּתִי עִמָּךְ וְלָמָּה רַמִּיתֶנִּי**" (בראשית' כט כה)

פירש רש"י; 'לפי שמסר יעקב סימנים לרחל וכשראתה רחל שמכניסין לו לאה אמרה: "עכשו תכלם אחותי"? עמדה ומסרה לה אותן סימנים'. מנהג היה בירושלים שבשבת לפני השקיעה היה המגיד דורש לפני הציבור. וכיון שהדרשן היה מאריך לפעמים בדרשתו עד לאחר השקיעה היו כולם מקדימים להתפלל מנחה. פעם אחת נזדמן רבי בערל קרויזר זצ"ל לדרשה כזאת וישב בתוך הקהל. והנה לאחר זמן מה כשראה שהשקיעה מתקרבת והדרשה מתארכת שקל בדעתו מה לעשות? לצאת באמצע הדרשה לא רצה מפאת כבודו של המגיד, אולם גם להשאר ולהפסיד מנחה לא רצה ולכן גמר בדעתו לצאת לאט בהליכה אחרנית עד הפתח וכך עשה ומיד הלך להתפלל מנחה. למחרת היום שם פעמיו לבני ברק לשאול את ה'חזון איש' כיצד היה עליו לנהוג? **תמה ה'חזון איש' על שאלתו והשיב:** "איני מבין כלל את השאלה, הרי אסור לצאת באמצע הדרשה. זוהי הלבנת פנים לדרשן ובזיון תלמיד חכם. ובודאי שתפילת מנחה אינה דוחה ואינה מתירה זאת ובודאי שאסור לצאת". (בני ציון) ■

"**וַיִּגַּל אֶת הָאָבֶן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר**" (בראשית' כט י)

רש"י; '**כמי שמעביר את הפקק מעל פי צלוחית, להודיעך שכחו גדול.** מעשה שהיה עם הגאון רבי זלמן מוילנא, אחיו של הגאון רבי חיים מוולז'ין זצ"ל; פעם בעת למודו הוצרך רבי זלמן לעיין בספר מסוים שהיה בארון הספרים, אך לפני הארון עמדה תיבה ענקית גדושה ששלשה בני אדם נצרכו כדי להזיזה. החל רבי זלמן ללכת בתדר אנה ואנה כשהוא משנן לעצמו בהתלהבות גוברת והולכת את מאמר חז"ל; "**לא בשמים הוא לאמר מי נעלה לנו השממה ונקסה לנו ונשמענו אתה ונעשנה**" (דברים' ל יב) **שם בשמים היא אתה צריך לעלות אחריה.**" ו**לא מעבר לים הוא** **שם מעבר לים היא צריך לעבור אחריה**' (עירובין' נה.). והיה משנן את הדברים באהבה עזה יתירה אשר אין כח בדיבור לספר אותה ובקולו הנעים והערב עד מאד, עד שהרגיש בקרבו אומץ רוח וגבורה ורץ בכחו הזה בחפזון רב כאשר ידאה הנשר אל הארגז והגביה אותו לבדו בלי עזר ומשען ולקח את הספר ויהי לבס ולפלא בעין כל רואיו. (הרב שלום מאיר וולך שליט"א)

"**וַתִּקְרָא שְׁמוֹ רְאוּבֵן כִּי אָמְרָה כִּי קָרָא ה' עֲנִי כִּי עָתָה יִקְרְבוּ אִישִׁי**" (בראשית' כט לב).

פירש מרן החיד"א זצ"ל; צדקת הבנים תלויה בטירת לב אמם. לכן אמרה: "**ראו בן**" ראו כמה צדיק בני ויעריך בעלי את צדקתי.

"**וַתֹּאמֶר כִּי שָׁמַע ה' כִּי שָׁנוּאָה אֲנֹכִי וַיִּתֵּן לִי גַם אֶת זֶה וַתִּקְרָא שְׁמוֹ שְׁמִעוֹן**" (בראשית' כט לג)

כתב הרלב"ג; ג; עלינו ללמוד מקריאת שמות הללו שכל בן שנולד, יחסוהו האמהות הקדושות לסימן השגחה וחסד מיוחד מאת הבורא יתברך. כך צריכים אנו להתיחס לכל הצלחה ולכל מאורע בחיינו.

"**וַתֹּאמֶר רַחֵל דְּנִי אֶלְקִים... עַל כֵּן קָרָאָה שְׁמוֹ דָּן**" (בראשית' ל ו)

כתב רבנו בחיי; וראוי לאדם להזהר בדבריו כולם וביחוד בתחילת דבריו. וכבר דרשו חז"ל; '**ארבעה פתחו ב"אף" ואבדו מן העולם**' (ב"ר' יט ב) וכבר ידעת אחרית רחל שמתה בלדתה כי מדת הדין נמתחה כנגדה'.

חכמה

במקרה זה? הלב ממאן לנשל את היהודי מכל רכושן אך ההתחייבות חתומה, גם אם הוצאה שלא כדין". **אמר רבי שמואל:** "תן לי רשות". והרשות ניתנה. **אמר הרב לפרש:** "בבקשה ממך, תן לסוחר עוד כמה זהובים". **ענה הפרש:** "לא רוצה". **אמר רבי שמואל לפרש:** "האמנם אתה רוצה הכל מלבד הזהוב שנתת"? **אמר הפרש:** "אכן כן". "אם כן" **אמר רבי שמואל לסוחר:** "החזר לו את הזהוב שקיבלת והוא ישיב לך את כל הרכוש". **תמה הפרש:** "מדוע"? **אמר רבי שמואל:** "כי זה לשון ההתחייבות; לקח הכל ותן לי מה שתרצה' וברגע שהודית שאתה רוצה בכל מלבד אותו זהוב, הרי חייב אתה לתיתו לסוחר כי זה מה שאתה רוצה". חפו פני הפרש שביקש לתפוס מרובה ונאלץ לוותר על כל שללו... (הרב שלום מאיר וולך שליט"א) ■

ממונו. עמד תוהו, אבל וחסר כל ולפתע ראה פרש חמוש. **שאלו הפרש:** "מה לך"? סיפר את כל אשר קרהו. **אמר לו הפרש:** "אם ארדוף ואשיגם ואחליץ מהם שללם, מה יהא שכרי"? **אמר לו:** "אתן לך עשירית". מאן הפרש. **אמר הסוחר:** "אתן לך מחצית". וסירב הפרש. **נענה הסוחר ואמר:** "קח הכל ותן לי כל מה שתרצה". הסכים הפרש, בתנאי שההתחייבות תכתב ותחתם. לאחר מכן מיהר אחריהם והרג מקצתם והכניע את השאר וחילץ את ההון הרב. נטל מתוכו זהוב והשליך ליהודי. **אמר היהודי:** "אנא בטובך, היה הוגן". והפרש אטם אוזנו משמוע. הזמינו היהודי לדין לפני המלך אלפונסו. התיצבו לפני המלך והיהודי טען שנעשק. הוציא הפרש את ההתחייבות החתומה. פנה המלך ליועצו, **החכם רבי שמואל סקיל זצ"ל ואמר:** "מה נעשה

"**נחשתי ונכרנני ה' בגלגלך**" (בראשית' ל כז)

ארבע עשרה שנה עבד יעקב אבינו את לבן עבור בנותיו ועוד שש שנים בהן עשקו לבן והחליף את משכורתו עשרת מונים. חשב להתעשר על חשבונו וכהודאתו; "**נחשתי ונכרנני ה' בגלגלך**" (בראשית' ל כז). אך לבסוף יצא יעקב אבינו בעושר רב; "**ויפרץ האיש מאד מאד ויהי לו צאן רבות ושפחות ועבדים וגמלים נחמרים**" (בראשית' ל מג). ואילו לבן בשובו למקומו לאחר שרדף אחר יעקב מצא שלסטים רוקנוהו ורוששוהו מכל וכל, זה סופו של עושק ורמאי. **בענין זה מובא מעשה שהיה;** מעשה בסוחר יהודי שחצה את המדבר וצורר כספו בידו לעשות בו סחורה, בדרכו התנפלו עליו שודדים ושללו כל

'פרי חיים' מרבינו מרן בעל 'אילת השחר' שליט"א

מרן בעל 'האבי עזרי' צוק"ל

כמעשה אתמול כך היום, בשיעור 'משנה ברורה' בליל ט"ז יום היארצייט, אמר רבינו: "ללמוד את הקטע ב'אבי עזרי' בנוגע לחנוכה" והקריאו את מש"כ בהל' חנוכה לחלוק על הבית הלוי: במי שיש לו בלילה השלישי ב' נרות, שכתב הבית הלוי; 'שידליק רק אחד כעיקר המצוה'. ותמה עליו האבי עזרי: 'דודאי יש הידור אף בשנים ביום שלישי ג"כ ואם אין יכול לעשות ההידור בכולו, בשביל זאת לא יעשה כלל ולא גריע יום שלישי מיום השני' (וכן פסקו הח"א והכת"ס כמובא במ"ב).

והעיר רבינו: "דכיון שההידור הוא להדליק כנגד ימים הנכנסים, האיך שייך לומר שיש הידור במה שידליק ביום השלישי שתי נרות, הרי בהדלקה כזאת לא רואים את מספר הימים אלא אדרבה יטעו הרואים שזה יום שני?" וצ"ע.

ט"ו – ט"ז...?

בבואנו לכתוב על מרן בעל 'האבי עזרי' צוק"ל לא נוכל להביא הכל, רק נזכיר מעט. זכורני כשנכנס ידידינו הבלתי נשכח ר' יצחק לוינשטיין ז"ל לפנות בוקר לחדרו של רבינו (בבית החולים) לספר על פטירת מרן הגרא"מ שך צוק"ל, **הגיב רבינו מיד:** "ט"ו – ט"ז" (היינו שתי יארצייטן סמוכים; ה'חזו"א' בט"ו חשון וה'אבי עזרי' בט"ז) **ותיכף אמר:** "שצריך לקרוע כדיון". וגם בשעת הלוויה **סיפרו לי:** "שכל מי שנכנס לרכב שהיה רבינו בתוכו, **שאל אותו רבינו:** "האם כבר קרעת קריעה?"

'עשר מסעות...' (ראש השנה' לא).

קלעצק

סיפר רבינו בימים אלו להגאון רבי דוד כהן שליט"א ראש ישיבת חברון "כי כשלמד בישיבת קלעצק אצל מרן הגאון רבי אהרן קוטלר צוק"ל, היה שם מרן הגרא"מ שך צוק"ל אומר חבורות לאחר 'מעריב' והיו מתקבצים סביבו כמה עשרות בחורים לשמוע **ורבינו אומר על עצמו:** "שלא היה יכול לשמוע מחמת הדוחק של התלמידים שעמדו סביבו". וזוכר שהיו בני הישיבה מחבבים מאד את מרן הגרא"מ צוק"ל מחמת גודל מדותיו הטובות וטוב לבו לכל".

בריסק

וכאשר לאחר פטירת בעל 'האמרי משה' חיפש מרן הגרי"ז צוק"ל ראש ישיבה למלא את מקומו בישיבת 'תורת

חסד' ובא מרן הגרא"מ צוק"ל לכמה ימים לבריסק לתהות על קנקן הישיבה (ולבסוף לא רצה לקבל על עצמו את זה). נתארח בבית הוריו של רבינו ואח"כ כשעלה רבינו ארצה והיה בירושלים, הזמינו מרן הגרא"מ צוק"ל לאכול אצלו **ואמר לו:** "הרי אני חייב לך הכרת הטוב על האכסניה שנתנו לי ההורים שלך בשעתו".

לומז'א

כמו כן מספר רבינו: "שבהיותו בפתח תקוה וביקש מהגה"צ רבי אלי' דושניצר זצ"ל שהיה המשגיח בישיבת לומז'א לשמש כסנדק לבנו, אמר לו רבי אלי': "שאינו יכול לעזוב את הישיבה באמצע הסדר, רק אם ימצא לו ממלא מקום לזמן הברית, יוכל לבוא". והיות ומרן הגרא"מ זצ"ל שהיה ראש ישיבה שם, היה יושב כל היום בבית המדרש, **שאל אותו רבינו:** "אם מסכים למלא את מקומו של ר' אלי?" והסכים לכך, היות ובלא"ה הוא נמצא בבית המדרש.

להתעלף – רק הרב שך!

הגאון רבי ברוך שפירא שליט"א הזכיר לרבינו: "שלפני כעשרים שנה היה אצל מרן הגרא"מ ביחד עם הגאון רבי יוסף חיים קופשיץ שליט"א בנוגע לאיזה נושא ציבורי כאוב בירושלים **ואמר להם מרן הגרא"מ:** "איך האב שוין נישט קיין כוח" ("אין לי כבר כח") ושלח אותם לרבינו להתיעץ בענין.

וכשבאו אצל רבינו וסיפרו לו את הדברים אמר להם רבינו: "שידוע המעשה עם המהרי"ל דיסקין צוק"ל **שסיפר:** "כי בהיותו ילד ונתעוררה איזה שאלה במאכל ולא רצה אביו הגה"צ רבי בנימין לאכול מזה, נתנו לרבי יהושע ליב שיאכל **ושאל רבי יהושע ליב:** "למה אני אחרת מאבא"? אך אח"כ היה מעשה שבאו לבית אביו בגרודנא יהודים מעיירה סמוכה עם גוילין שרופים של ספר תורה וכשראה את זה רבי יהושע לייב התחיל לבכות, אך כשנכנסו אצל אביו – מיד כשראה את הגוילין השרופין – התעלף! **ואמר רבי יהושע ליב:** "עכשיו אני מבין את ההבדל ביני לאבי; אני בוכה ואבא מתעלף..."

וכך אמר להם רבינו: "הרבה תלמידי חכמים כשישמעו את הענין הנ"ל יכאב להם ויעשו קקעכץ – אנחה, אבל להתעלף מזה – זה רק הרב שך... **והבוקר כשנזכר בזה רבינו התבטא:** "מה אפשר לעשות, הדורות יורדים..."

דברי הספד שאמר רבינו על מרן בעל 'האבי עזרי צוק"ל':

"כבר דברנו פעם שהעיקר הוא התועלת מה שיצא מהדברים, כי מה נאמר אם שהיה אדם 'גדול' זה בודאי, אין שום ספק! רק צריך לדבר מה שאנחנו רוצים להתחזק ובוזה יש הרבה מה ללמוד ממנו. ובפרט דבר אחד מה שלפי דעתי זה דבר שכל אחד אם יקח את זה יהיה מאושר.

כתוב בסידור; 'לעולם יהא אדם ירא

שמים בסתר ובגלוי ומודה על האמת ודובר

אמת בלבבו' (והוא מ'תנא דבי אליהו'). **ומהו; 'דובר אמת בלבבו'? אומרים חז"ל;** שזו מדרגה כזאת נורא ואיום, כגון; רב ספרא, שפעם אחת היה קורא קריאת שמע ובא אחד ורצה לקנות ממנו איזה דבר והיות ורב ספרא לא ענה לו, חשב הלוקח שאינו מסכים למחיר והוסיף על המחיר עוד ועוד ואחרי התפילה אמר לו רב ספרא: "שרציתי למכור לך במחיר הראשון ומה שלא עניתי לך משום שזה היה באמצע ק"ש" ומכר לו במחיר הראשון ('מכות' כד). וזוהי מדרגה גדולה; שגם אחרי שהלוקח הזה הסכים כבר לתת הרבה יותר, בכל זאת **אומר לו רב ספרא:** "כבר הסכמתי כמו שאמרת בתחילה" זה נקרא; **'דובר אמת בלבבו'** שמדגישים חז"ל שזוהי מדרגה משהו מיוחד. אבל **'מודה על האמת...'** משמע שזו מדרגה שכל אחד יכול לזכות.

וזה דבר שמצוי מאד שקשה לאדם להודות על האמת ואם תופסים אותו באיזה דבר, הוא אומר כל מיני תירוצים, כל מיני אמתלאות ולא **'מודה על האמת'** וכדי להיות **'מודה על האמת'** זה לא פשוט.

והגברא רבה הזה שאנחנו מדברים ממנו, ידוע שהיה **'מודה על האמת'**! ובשביל האמת הוא הלך במסירות! ולכן גם אם בן אדם לא יקבל על עצמו להיות **'דובר אמת בלבבו'** לכל הפחות, יקבל להיות **'מודה על האמת'**!

ובן אדם שיקבל ממנו את המדה הזאת של; **'מודה על האמת'**, כל החיים שלו יהיה מאושר. ובודאי יהיה 'גדול' בכל המובנים אם יהיה **'מודה על האמת'**.

וזה לא כ"כ פשוט, הרבה פעמים יש לבן אדם נסיון מאד קשה להודות על האמת. והוא **חושב;** שבוזה שיאמר שקר הוא יציל את עצמו. ובוזה הוא מסלף לא רק את הדבר, אלא גם מסלף את 'עצמו'. וגורם שאח"כ תמיד יהיה צריך לשקר, כי אם תופסים אותו בשקר הוא ממציא שקר חדש וכך שקרים על שקרים ועל ידי זה בן אדם עלול לרדת ולרדת!

ומאושר יהיה מי שיקח את המדה הזאת של; **'מודה על האמת'** והצדיק הזה בלי שום ספק, הרי ידוע שהיה מאד; **'מודה על**

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

שלשה אנשים שהם מודים על האמת ושנים מהם; רבי חיים עוזר והגאון ר' יחיאל ויינברג בעל ה'שריד אש" וואם החזו"א צריך להעיד על רבי חיים עוזר שיש בו מדה זו, כנראה זה לא דבר פשוט כלל וכלל". ■

וזה יהיה זכות גדולה לצדיק, שיזכו ללכת בדרכיו ולהיות; 'מודה על האמת'. והוסיף רבינו לאחר מכן: "אנשים חושבים ש'מודה על האמת' זה דבר פשוט, אבל שמעתי שהחזו"א אמר: "שמכיר

האמת'. שזה מהדברים הכי גדולים! ואם בן אדם ילמד מזה, הוא יהיה מאושר ויגדל כל החיים מזה ובודאי יהיה אדם גדול ויזכה לכל מה שהתורה רוצה מבן אדם. ולכן כל אחד יראה לרכוש לעצמו מדה זו

אושר

הגיע. אין אדם מאושר. זה הלקח שבקשה האם להעביר לבנה; אל תשגה באשליות, לא תוכל לשנות את העולם מן הפגעים והצרות. אך זה לא נכון לגבי כל אחד; מי שאלקיו בקרבו, נאזר בבטחון ונושא תפילה אדם כזה יודע כי יש מי שמשגיח ומגונן עליו וממילא הוא לא מודאג, אלא הוא מאושר. "פרוץ הגבר אֲשֶׁר יָבִטַח בַּה' כִּי אֵז; "וְהָיָה ה' מִבְּטָחוֹ" ('ירמיה' יז ז). "אֲשֶׁרֵי הָעַם שֶׁפָּכָה לוֹ אֲשֶׁרֵי הָעַם שֶׁה' אֶלְקָיו" ('תהלים' קמד טו). (הרב שלום מאיר וולך שליט"א) ■

משאלותיך יתמלאו אבל יש לי בקשה; יש לחוג את עלותך על כס השלטון, צוה שיכינו משתה רבתי ושיכריזו בכל רחבי הממלכה שכולם מזומנים והכניסה חינם אך בתנאי אחד; כדי שהשמחה תהיה שלמה, לא יבוא אל המשתה אלא אדם מאושר, אדם שלא מעיבה על חיי כל דאגה". אמר הנסיך: "דברייך חוק לי, כרצונך אעשה". צוה לערוך משתה ענק בחצר גינת ביתן המלך והכין מאכל ומשקה מעדנים ויינות כיד המלך, צבא שלם של משרתים ומלצרים הועמד הכן לרשות הבאים... ואיש לא

"וְהָיָה אֲנֹכִי עִמָּךְ וְשִׁמְרְתִּיךָ בְּכָל אֲשֶׁר תֵּלֵךְ" ('בראשית' כח טו)

מעשה ביושר העצר בפרס; שאביו מת והוא עלה על כס המלוכה, האלמנה שהיתה עכשיו המלכה-האם בקשה להנחות את בנה בצעדיו הראשונים בתפקידו הרם. פנתה אליו ושאלה: "בני יקירי, מה הן המטרות הנצבות לנגד עיניך? ענה לה בהתלהבות: "אפעל להיטיב עם האב, לשפר את מצבו ולעשותו מאושר". "נפלאים הדברים" אמרה האם: "תחזקנה ידיך ולוואי שכל

בת ים
 פתיחת שערים ב-20:00 תחילת התוכנית ב-20:30 כניסה חינם
 © כל הזכויות שמורות לארגון "שופר"
שידור חי באתר 'שופר' WWW.SHOFAR.TV

בס"ד
פרנסה ורווח \$
דרושים רכזי פעילות.
לעסק מושלם מהבית.
לא מכירות!
054-6283245

יצא דיסק לעיני ר' יחיא זכריה יצחק בן עוואד זצ"ל
 מגילת אסתר
 תפילות לימים הנוראים
 נביאים וכתובים
 חמישה חומשי תורה
 קינות ותפילות לתשעה באב
 ניתן להשיג במשרדי 'שופר' רח' מתתיהו 10 ב"ב 03-6777779

הנושאים הכי חמים
 מהרצאותיו של הרב אמנון יצחק שליט"א
 וכן ניתן להעביר רצועות MP3 לנגנים
 או להשיג בארגון 'שופר'
 רחוב מתתיהו 10, ב"ב להזמנות בטלפון:
03-6777779

בס"ד
 ארגון 'שופר' מתכבדים להודיעכם
 על תוכנית הנופשים החדשה לשנת התשע"ג

בהשתתפות הרב **אמנון יצחק** שליט"א
 ורבנים נוספים במלון מדיסון **** דלאקס
 רח' העליה 17 נהריה

**ההרשמה
 בשעת התשלום
 לתשומת ליבך:**
 כל ביטול שיתבצע לאחר שבוע
 מן ההרשמה כרוך בעמלת ביטול
**הרישום בימים א-ה
 בין השעות 09:00 - 15:30**
03-6777779
 שלוחה 557/516.
 בברכה,
 'שופר- ארגון להפצת יהדות'

תאריך	מסלול	שבת פרשת
07/12/12	ששי-מוצ"ש כג' כסלו	פרשת וישב
14/12/12	ששי-מוצ"ש א' טבת	פרשת מקץ
21/12/12	ששי-מוצ"ש ח' טבת	פרשת יגש
28/12/12	ששי-מוצ"ש ט"ו טבת	פרשת ויחי
04/01/13	ששי-מוצ"ש כב' טבת	פרשת שמות
11/01/13	ששי-מוצ"ש כט' טבת	פרשת וארא
18/01/13	ששי-מוצ"ש ז' שבט	פרשת בא
25/01/13	ששי-מוצ"ש י"ד שבט	פרשת בשלח
01/02/13	ששי-מוצ"ש כא' שבט	פרשת יתרו
08/02/13	ששי-מוצ"ש כ"ח שבט	פרשת משפטים
15/02/13	ששי-מוצ"ש ה' אדר	פרשת תרומה
01/03/13	ששי-מוצ"ש יט' אדר	פרשת כי תשא
08/03/13	ששי-מוצ"ש כ"ו אדר	פרשת ויקהל פקודי
15/03/13	ששי-מוצ"ש ד' ניסן	פרשת ויקרא
22/03/13	ששי-מוצ"ש י"א ניסן	פרשת צו

בס"ד

היכוננו הודעה תפורסם בקרוב

הפעם זה יהיה אחרת...